

Kastamonu Üniversitesi

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

İşletme Bölümü

5. Hafta

Konu: Talep Tahminleri 1

Tahmin, gelecek dönemlerde meydana gelebilecek olayların sonuçlarının önceden hesaplanmasını sağlamaktadır.

Diğer bir ifadeyle; **tahmin, geçmiş dönemlerde** meydana gelmiş olay/olayların **sonuçlarını değerlendirerek gelecek dönem/dönemlerde** meydana gelebilecek olayların sonuçlarını **önceden görebilmeyi** hedeflemektedir. Tahmin değerleri ile gerçekleşen değerler arasında farklara “tahmin hataları” denilmektedir. Amaç en az hata ile tahmin etmek olduğu düşünüldüğünde, tahmin için kullanılacak en uygun yöntemin seçilmesi gerekmektedir.

Talep: belirli bir piyasada, belirli bir zamanda, belirli bir fiyattan, satın alınmak istenen ve **satın alma gücü ile desteklenen** mal ve hizmet miktarıdır.

Kastamonu Üniversitesi

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

İşletme Bölümü

5. Hafta

Konu: Talep Tahminleri 1

Talep tahmini, bir işletmenin gelecekteki müşteri talebini öngörme sürecidir.

Tedarik zincirinin tüm aşamalarında ihtiyaç duyulan mal ve hizmetlerin miktarını tahmin ederek işletmelerin üretim planlarını, stok yönetim süreçlerini, satış stratejilerini ve dağıtım süreçlerini belirlemesine olanak tanır.

Doğru talep tahmini, **stok seviyelerini optimum düzeyde** tutarak fazla stok veya stok yetersizliğini önler.

İşletmeler, **üretim süreçlerini planlayarak** müşteri taleplerini zamanında karşılayabilir.

Tahminler sayesinde, **lojistik ve depolama maliyetleri azaltılır**.

Kastamonu Üniversitesi

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

İşletme Bölümü

5. Hafta

Konu: Talep Tahminleri 1

Talep Tahmin Yöntemleri:

Nitel (Kalitatif) Yöntemler:

Pazar Analizi

Uzman Görüşleri

Delphi Tekniği

Nicel (Kantitatif) Yöntemler:

Hareketli Ortalamalar Yöntemi

Üssel Düzeltme (Exponential Smoothing) Yöntemi

Regresyon Analizi

Zaman Serileri (Trend) Analizi

Kastamonu Üniversitesi

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

İşletme Bölümü

5. Hafta

Konu: Talep Tahminleri 1

Pazar Analizi:

Kalitatif tabanlı, pazar analizinde, öncelikle var olan pazarı oluşturan alıcıların potansiyel talebi oluşturduğu bilinmektedir. Bu nedenle işletmenin, hedeflediği pazarı kesin hatlarla ortaya koyması araştırmanın ilk adımıdır. Kalitatif pazar analizi, potansiyel alıcıların belirlenmelerinin yanı sıra, ürünün satın alınma nedenlerini ve öteki davranışsal özelliklerini incelemektedir.

Pazar analizinin bir sonraki safhası, pazar alanı analizine yönelik olup, farklı pazarlardaki göreceli satışları ve bu pazarların büyüklüğü (hedef kitle sayısı, satış hacimleri vb.) ana unsurları oluşturmaktadır. Ele alınan pazarlar coğrafi konumlarına ya da pazar içindeki tüketicilerin demografik özelliklerine göre pek çok boyutta yer alabilir.

Kastamonu Üniversitesi

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

İşletme Bölümü

5. Hafta

Konu: Talep Tahminleri 1

Uzman Görüşleri:

Kalitatif talep tahmin yöntemlerinden biri olan uzman görüşleri, küçük bir grup üst düzey yöneticiyi ile gerçekleştirilmektedir. Uzman grup, talep ve istatistiki bilgiler ile yönetsel tecrübelerini birleştirerek, mümkün olduğu kadar fazla fikir alışverişine yer verilerek tahminde bulunmaya çalışmaktadırlar. Uzman görüşleri yönteminde, değişik ve birbiri ile çatışan fikirlerin tartışılması sonucunda fikir birliği sağlanarak tahmin yapılmaya çalışılmaktadır.

Yöntem, kısa sürede hazırlanması, kantitatif yetenek gerektirmemesi ve özel bir ortama gereksinim duymaması nedeniyle avantajlı olmasına karşın, toplam tahmini tam olarak yansıtamaması ve sonradan müdahale yapılamaması nedeniyle dezavantajlıdır.

Kastamonu Üniversitesi

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

İşletme Bölümü

5. Hafta

Konu: Talep Tahminleri 1

Delphi Yöntemi:

İngilizcesi Delphi ve okunuşu Delfi olan Delphi çalışması, Delphi anketi ve Delphi tekniği olarak da adlandırılmaktadır. Delphi çalışması genel olarak bir problem durumuna ilişkin uzman görüşlerinin sistematik bir biçimde elde edilmesine yarayan bir tekniktir. Delphi yöntemi, uzun ve kısa vadeli olayların meydana gelmesine dayalı tahminler yapmada kullanılan özel bir araştırma türüdür. Bu yöntem, uzmanların bir araya gelerek oluşturduğu bağımsız grupların, ilgili alanda düzenlenmiş soruların ve uzmanlardan alınan görüşlerin, düşüncelerin aracılığıyla yürütülmektedir. Delphi yönteminin mantığı, birden fazla anket formunun gönderilmesi sonucunda “geri besleme” yoluyla grup üyelerinin ortak bir görüş birliğine varmalarını sağlamaktır. Bu nedenle bu yöntem, uzmanların yüz yüze gelmeden grup kararı almalarını sağlamaktadır.

Bu yöntem, tahmin egzersizlerinde gelecekle ilgili karar vermeye çalışan kişilerin, görüşlerini bir aracı ile açıklamasını sağlamaktadır. Aracı kişi, katılan kişilere geri bildirim yapar ve gelen tepkileri her aşamada analiz etmede bir kontrol merkezi olarak çalışır. Böylece verilecek kararda uzlaşılmasını sağlar. Delphi metodunda iki varsayım vardır. İlki, ilgili oldukları alanda çok bilgi ve deneyim sahibi kişilerin en mantıklı tahmini yaptıklarıdır. Diğeri ise farklı insanların bilgilerinin birleştirilmesi ile mantıklı tahminin yapılacağıdır.

Kastamonu Üniversitesi

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

İşletme Bölümü

5. Hafta

Konu: Talep Tahminleri 1

Delphi Yöntemi:

Yöntem genel olarak şu özellikleri taşımaktadır:

- Katılımda gizlilik: Gizlilik katılımcı uzmanların soruları kimsenin etkisinde kalmadan cevaplanmasıyla sağlanmaktadır.
- **Tekrar:** Bir dizi turdan oluşan görüş bildirme formları yoluyla katılımcı uzmanların görüşlerini değiştirebilme olanağı sağlanmaktadır.
- **Kontrollü geri besleme:** Tekrarlar yoluyla tüm grup üyelerinin diğer üyelerin görüşlerinden haberdar edilmektedir.
- **Grup cevaplarının istatistiksel analizi:** Grup cevapları uygun istatistik teknikleriyle analiz edilerek ortalamalar ve eğilimler bulunmaktadır.

Kastamonu Üniversitesi

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

İşletme Bölümü

5. Hafta

Konu: Talep Tahminleri 1

Yararlanılan Kaynaklar

- Anadolu Üniversitesi Açık öğretim Fakültesi (2013) Tedarik Zinciri Yönetimi, Eskişehir
- Blanchard D. (2017) Tedarik Zinciri Yönetimi En İyi Uygulamalar, Nobel Yayın, 2. Baskı, Ankara
- Chopra S. & Meindl P. (2017). Tedarik Zinciri Yönetimi, Nobel Yayın, 6. Baskı, Ankara
- Erdal M. Satın Alma ve Tedarik Zinciri Yönetimi. Beta Yayın, 4. Baskı, İstanbul
- Görçün Ö.M. (2016) Örnek Olay ve Uygulamalarla Tedarik Zinciri Yönetimi, Beta Yayın, 3. Baskı, İstanbul
- Keskin H. (2018) Lojistik Tedarik Zinciri Yönetimi, Nobel Yayın, 7. Baskı, Ankara
- Keskin H. (2016) Tedarik Zinciri Yönetimi, Nobel Yayın, 3. Baskı, Ankara
- Mutlu H.M. (2020) Tedarik Zinciri ve Lojistikte Güncel Konular ve Stratejik Yaklaşımlar, Ekin Yayınevi, 1. Baskı, Bursa
- Yıldız B. (2020) Tedarikçi Seçim Kriterleri. Eğitim Yayınevi, 1. Baskı, Konya